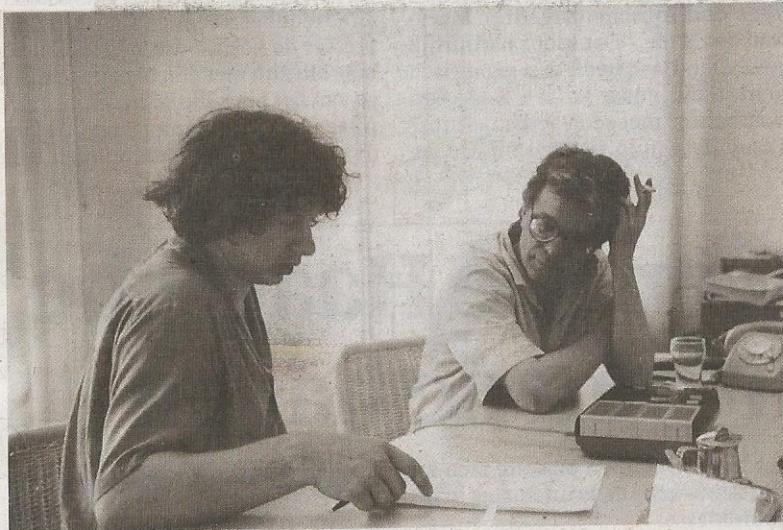

Kunstkritiek als spiegel van de tijd

Door Egbert van Faassen

De nu veel gehoorde klacht, dat de kunsthandel bepaalt welke richting de kunst uitgaat, was ook al rond 1980 te horen. In het laatste stuk, dat opgenomen is in de chronologisch gerangschikte bloemlezing uit de Nederlandse kunstkritiek, gewijd aan 'De terugkeer van het schilderen', wist Jhim Lamoree te melden dat de kapitaalkrachtige Pace Gallery zelfs geld stak in de film 'Wall Street' om de relatie tussen kunst en geld te onderstrepen. Het artikel verscheen in 1988 in een speciale bijlage van de 'Haagse Post', gewijd aan de KunstRai, ook toen een feestje van de kunsthandel.

Samensteller Peter de Ruiter memoreert in zijn uitstekende inleiding, dat in het niet-commerciële Goethe-Instituut al vanaf 1972 de belangrijkste vertegenwoordigers van de Duitse schilderkunst exposeerde, die het, zoals de ondertitel het noemt 'ijzersterke medium' overtuigend onder de aandacht van de kunstwereld brachten. Maar later. Pas toen hun werk de muse-

Philip Peters (links) interviewt Frans Haks, toen directeur van het Groninger Museum. Omstreeks 1980. ▶ Foto uit besproken boek

umzalen werd binnengehaald, was het hek van de dam. Probleem bij de acceptatie van Kiefer en Lüpertz was deels dat de iconografie betrokken was op het Duitse verleden. In een heerlijk

vraaggesprek – want uitstekend leesbaar en zonder dat een blad voor de mond wordt genomen – uit 1977 wordt de laatste hierover aan de tand gevoeld door Micky Piller, nu conservator van

Escher in het Paleis. De zeer zelfbewuste Lüpertz benadrukt hier zijn verhouding tot de schilderkunst. Wat is afgebeeld, is bijzaak. Om die reden misschien, is hij de schilder gebleken die het meest beklijft.

Spiegel

Dat het om een ijzersterk medium gaat, staat buiten kijf. Maar wat vooral ook blijkt uit deze bundeling, is hoezeer de kunstkritiek een spiegel is van de eigen tijd. Veel besproken kunstwerken hebben de tand des tijds niet doorstaan. Maar de uitstekende keuze van de reproducties, fraai in kleur afgedrukt terwijl het oorspronkelijk waarschijnlijk een klein plaatje in zwart-wit was, lijkt het tegendeel te bewijzen.

Van Walter Dahn, één van de schilders van de 'Mülheimer Freiheit', een groepje erg jonge Duitse schilders, die in 1981 een tentoonstelling in het Groninger Museum kregen, is een schilderij uit Museum Boijmans afgebeeld, dat nog steeds fris oogt. De Haagse criticus Philip Peters – uit dit boek blijkt zijn landelijk belang, maar zijn invloed is ook lo-

kaal groot geweest – noemde hun werk, met een knipoog naar de steeds weer nieuwe etiketten die werden gemunt, een voorbeeld van 'nieuwe stunteligheid'. In een stuk over Baselitz merkte Peters op, dat Edvard Munch over het algemeen als een figuur in de marge wordt beschouwd. Dat is een tijdsbeeld, een momentopname uit 1979. Het zou best eens kunnen dat de hernieuwde belangstelling voor het schilderij rond 1980 ook de huidige blik op de kunst heeft gevormd. De schilderkunst is volstrekt niet uitgeput, maar bestaat naast andere kunstvormen.

Dit boek geeft een uitgewogen keuze uit teksten over kunst, die vaak heet van de naald verschenen. De inleiding geeft een duidelijk tijdsbeeld. Introducties bij de teksten, biografietjes van de schrijvers en de annotaties maken het recente verleden toegankelijk voor een twintigjarige.

Peter de Ruiter. De terugkeer van het schilderen; kunstkritische opvattingen over een ijzersterk medium 1975-1989. Naio10 uitgevers, ISBN 9789462081253, € 34,50